הִלְכוֹת מְגִלָּה סִימָן תרפו תרפז

(ו) (ח) שִׁלשָׁה יָמִים, זֵכֶר לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר:

תרפז חִיּוּב קְרִיאַת הַמְּגִלָּה. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א [*] אחַיָּב אָדָם (א) לִקְרוֹת הַמְּגִלָּה בַּלַּיְלָה (ב) וְלַחֲזֹר וְלִשְׁנוֹתָהּ בַּיּוֹם. בוְשֶׁל לַיְלָה זְמַנָּהּ (ג) כָּל הַלַּיְלָה, וְשֶׁל יוֹם זְמַנָּהּ כָּל הַיּוֹם (ד) מֵהָנֵץ הַחַמָּה (ה) עַד סוֹף הַיּוֹם, וְאִם קְרָאָהּ מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, (ו) יָצָא: **ב** (ז) גמְבַטְּלִים תַּלְמוּד (ח) תּוֹרָה לִשְׁמֹעַ מִקְרָא (ט) מְגִלָּה, קַל וָחֹמֶר לִשְׁאָר מִצְוֹת שֶׁל תּוֹרָה שֶׁכֻּלָּם נִדְחִים מִפְּנֵי מִקְרָא מְגִלָּה, וְאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁנִּדְחֶה מִקְרָא מְגִלָּה מִפָּנָיו דחוּץ

א מימרא דרבי יהושע בן לוי מגלה ד׳ (ע״א).
ב רמב״ם פרק א׳ (ה״ג) מפשנה שם (כ:). ג ברייתא שם ג׳ (ע״א). ד בעיא דרבא שם (ע״ב) והדר פשטא.

בֵּאוּר הַלָּכוֹת

וּמִי שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס בַּאֲדָר וְנָדַר לַעֲשׂוֹת לוֹ פּוּרִים, יֵשׁ אוֹמְרִים לַעֲשׂוֹת בְּשָׁנָה עִבּוּר בַּאֲדָר שֵׁנִי, וְיֵשׁ אוֹמְרִים לַעֲשׂוֹתוֹ בַּאֲדָר רִאשׁוֹן אֶלָּא אִם כֵּן נַעֲשָׂה הַנֵּס בְּשָׁנַת הָעִבּוּר בַּאֲדָר שֵׁנִי, הָרַ״שׁ הַלָּוִי סִימָן י״ו, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי סִימָן תקס״ח סָעִיף ד׳ (ס״ק יז), (וּכְתָבָן אַבְרָהָם (שם סק״כ) חוֹלֵק עָלָיו, וּבְסֵפֶר אֵלְיָהוּ רַבָּה דָּחָה דְּבָרָיו בְּסִימָן תרפ״ה (ס״ק״ז), עַיֵּן שָׁם). כָּתַב כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) מִי שֶׁמִּתְעַנֶּה יוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס וְאֵרַע בְּשַׁבָּת, יִתְעַנֶּה בְּעֶרֶב שַׁבָּת: **ג** (ו) שְׁלֹשָׁה יָמִים. פְּרוּשׁ בה״ב אַחַר פּוּרִים, בֵּית יוֹסֵף סִימָן תכ״ט (ד״ה והכי איתא), עַיֵּן שָׁם:

א (ז) כָּל הַלַּיְלָה. וְאַחַר שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר לֹא יִקְרָא, וּבֵן שָׁנִתְגַּיֵּר קֹדֶם הָנֵץ הַחַמָּה פָּטוּר מִקְרִיאַת הַלַּיְלָה, מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) וְעַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (ח״א) סִימָן רפ״ו. וְאָנֹס קָצַת יָכוֹל לִשְׁמֹעַ שֶׁל יוֹם אַחַר שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר:

ב (ג) תּוֹרָה. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וְטַ״ז (סק״ב) וּבִתְשׁוּבַת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב׳ סִימָן מ״ז. וּבִתְשׁוּבַת חוֹת יָאִיר סִימָן ח׳ פִּלְפּוּל חָרִיף, וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגב״י) וּבִשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט ס״ק ג): (ג) מְגִלָּה. בֵּצְבּוּר: בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וצריך) בַּ״ח (ס״ב):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּשֵׁם בֵּית דָּוִד (אור״ח סי׳ תעו) שֶׁחָתַן בְּתוֹךְ יְמֵי חֻפָּתוֹ לֹא יִתְעַנֶּה צוֹם אֶסְתֵּר כו׳. וְנִרְאֶה דְּכָל שֵׁכֵן זֶה עָדִיף מִבְּרִית מִילָה וְאֵין צָרִיךְ תַּשְׁלוּמִין אַחַר כָּךְ, אֲבָל בְּאַרְבָּעָה צוֹמוֹת כָּתְבוּ בְּשֵׁם הָרִיטְבָ״א (תענית ל: ד״ה כל האוכל) דִּמְתַעֲנֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב (ברכי יוסף) לְעֵיל סִימָן תקמ״ט (סק״ב). עַיֵּן שָׁם. בְּסִלּוּחוֹת לְתַעֲנִית אֶסְתֵּר סִדֵּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוֹנִים, נִרְאֶה דְּעִטּוּת סוֹפֵר וְצָרִיךְ לוֹמַר טָרַר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ כו׳, בִּשְׁנֵי רֵישֵׁי״ן, גַּם מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם, עֹשֶׂת בְּשָׁלוֹ לְהַשְׁמִיד כו׳, וְדָחֵק לְפָרֵשׁ, וּלְפִי עֲנִיּוּת דַּעְתִּי הוּא טָעוּת סוֹפֵר, וְצָרִיךְ לוֹמַר עֹשֶׂת כְּכָל, וּפִרוּשׁוֹ חָשֵׁב כְּמַחֲשַׁבְתּוֹ, כִּי עֹשֶׂת מִלְּשׁוֹן עֲשָׂתוֹנוֹת, וְכָל נֶאֱמַר עַל הַכְּלָיוֹת מְקוֹם הַמַּחֲשָׁבָה, כִּדְכָתִיב (איוב לא כד) אִם (אֶמְרָתִי) [שַׂמְתִּי] (לָ)זָהָב כִּסְלִי, וְכֵן לְשׁוֹן הַפִּיּוּט (בתפילת נשמ), אֲשֶׁר שָׂטָה כָּסֶל וְקָרֶב, וְכֵן בְּדוּכְתֵי טוּבָא: **א** [בשו״ע] חַיָּב אָדָם כו׳. וְעַיֵּן בְּנוֹדַע בִּיהוּדָה (מהדו״ק או״ח) סִימָן מ״א שֶׁדִּעְתּוֹ דִּקְרִיאַת הַלַּיְלָה דְּרַבָּנָן, וְקְרִיאַת הַיּוֹם מִדְּבְרֵי קַבָּלָה עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק״א) שֶׁאִם שָׁכַח אוֹ נֶאֱנַס בַּלַּיְלָה דַּי בְּקִרְיאָה דְּיוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לִשְׁנוֹתָהּ עוֹד הַפַּעַם וּלְתַשְׁלוּם קְרִיאַת הַלַּיְלָה עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ב) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ו) שֶׁחוֹלְקִים עַל הַגָּהָ זוֹ וְדַעְתָּם דְּקִבְיעוּתָא דְּתַעֲנִיתָא הוּא דְּוָקָא לְיוֹם חֲמִישִׁי, וְעַל כֵּן אֲסוּרִין כֻּלָּם לֶאֱכוֹל בְּיוֹם חֲמִישִׁי וְיַעֲשׂוּ הַסְּעוּדָה בַּלַּיְלָה, (יל) אָכֵן (טו) הַבַּעֲלֵי בְּרִית בְּעַצְמָן מֻתָּרִין לֶאֱכוֹל בְּיוֹם חֲמִישִׁי (טז) אַחַר מִילָה, (יח) וְאֵין צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת לְמָחָר וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תקנ״ט סָעִיף ט׳ לְעִנְיַן תִּשְׁעָה בְּאָב. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משז״ז סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּהַמַּקֵּל לְנָהוֹג כְּדַעַת הָרַמ״א לֹא הִפְסִיד, וְכֵן בְּמוֹר וּקְצִיעָה וּבִשְׁבוּת יַעֲקֹב (ח״ג סי׳ נ) הִסְכִּימוּ לְדַעַת הַשָּׁלְחָן עָרוּךְ: **ג** (ח) שְׁלֹשָׁה יָמִים. פְּרוּשׁ שֵׁנִי חֲמִישִׁי שֵׁנִי׳ (יט) אַחַר פּוּרִים. מִשְּׁנִכְנַס אֲדָר מַרְבִּין בְּשִׂמְחָה, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דִּין עִם עַכּוּ״ם יִשְׁפּוֹט בַּאֲדָר [גְּמָרָא (תענית כט.)]. יְכוֹלִים בְּנֵי עִיר לְתַקֵּן בְּהַסְכָּמָה וּבְחֶרֶם עֲלֵיהֶם וְעַל הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם לַעֲשׂוֹת פּוּרִים בְּיוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה בּוֹ נֵס. וּמִי שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס בַּאֲדָר וְנָדַר לַעֲשׂוֹת פּוּרִים, כְּשֶׁיָּבֹא שְׁנַת הָעִבּוּר (יט) צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַפּוּרִים בַּאֲדָר שֵׁנִי, אִם לֹא שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ הַנֵּס בְּשְׁנַת הָעִבּוּר בָּאֲדָר רִאשׁוֹן:

א (א) לִקְרוֹת הַמְּגִלָּה בַּלַּיְלָה. מִשְׁעַת (ט) צֵאת הַכּוֹכָבִים. וְעַיֵּן לְקַמָּן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יל) חַיֵּי אָדָם (כלל קנה ס״ג), וְהַדִּין עִמּוֹ, שֶׁהַט״ז בְּעַצְמוֹ כָּתַב שֶׁיַּעֲשֶׂה הַסְּעוּדָה בַּלַּיְלָה כְּמוֹ בְּתִשְׁעָה בְּאָב, וּבְתִשְׁעָה בְּאָב שֶׁנִּדְחֲתָה הֲלֹא מְבֹאָר דִּינוֹ לְעֵיל, וְאֵין חָמוּר בְּזִדְאֵי מִשָּׁם: (טו) וּמִי נִכְלַל בְּשֵׁם בַּעֲלֵי בְּרִית, מְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן הַנַּ״ל סָעִיף ח׳: (טז) כֵּן מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תקס״ח סָעִיף קָטָן י׳. וְעַיֵּן בְּסִימָן תקנ״ט סָעִיף ט׳ בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה שָׁם (ס״ק טו) דְּאַחַר חֲצוֹת בְּזִדְאֵי מָתַר. וְעַיֵּן בְּבְאוּר הַגְּרָ״א דְּדַעְתּוֹ דְּרַבָּנָן בְּתִשְׁעָה בְּאָב דְּחֲמִיר צָרִיךְ הַבַּעַל בְּרִית מִעֵט לְהִתְעַנּוֹת, אֲבָל לֹא בְּשְׁאָר אַרְבָּעָה תַּעֲנִיתִים אֶפְלוּ בְּתַעֲנִיתִים שֶׁאֵין נִדְחִין גַּם כֵּן אֵין צָרִיךְ בַּעַל בְּרִית וְכֵן חָתָן בְּיוֹם חֻפָּתוֹ לְהִתְעַנּוֹת כְּלָל, וְאַף דְּאַחֲרוֹנִים בְּסִימָן תקנ״ט הִסְכִּימוּ דְּבִשְׁאָר תַּעֲנִיתִים שֶׁאֵינָם נִדְחִים אֵין לְהַקֵּל אַף לְבַעַל בְּרִית, (וְהָרַ״שׁ הַלָּוִי (שו״ת או״ח סי׳ ב) מַיְירֵי רַק בְּתַעֲנִית צִבּוּר שֶׁנִּדְחָה כְּדִמּוּכָח בְּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי׳ תקנט הגב״י)), וְכֵן מוּכָח מִן הָרִיטְבָ״א (תענית ל: ד״ה כל האוכל) שֶׁהַבְּאוּר הַלָּכָה רֵישׁ סִימָן תקמ״ט (ד״ה חייבים) דְּלֹא אָתֵי רָגֶל דְּיָחִיד וְדָחֵי לְאַרְבָּעָה צוֹמוֹת שֶׁהֵם אֲבֵלוּת דְּרַבִּים, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַשְׁלִים הַתַּעֲנִית בֵּין לְעִנְיַן מִילָה וּבֵין לְעִנְיַן חָתָן בְּיוֹם חֻפָּתוֹ, עַל כָּל פָּנִים בִּנְדָחִים לְכְאוֹרָה בְּזִדְאֵי חוֹבָה כָּל כָּךְ עַל זֶה לְהַקֵּל דְּאֵין צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת כְּלָל. וְאֶפְשָׁר דְּלְעִנְיַן תַּעֲנִית אֶסְתֵּר דְּאִינוֹ חוֹבָה כָּל כָּךְ כְּמוֹ שְׁאָרֵי אַרְבָּעָה צוֹמוֹת יֵשׁ לְהַקֵּל לְבַעַל בְּרִית לֶאֱכֹל אֶפְלוּ אֵינוֹ נִדְחֶה כְּדַעַת הַגְּרָ״א, [וּמַה שֶּׁנָּקַט רַמ״א דְּאִינוֹ רַק לְעִנְיַן תַּעֲנִית אֶסְתֵּר שֶׁנִּדְחָה, מְשׁוּם דְּרָצָה לְכְלָל דְּאַף שְׁאָרֵי הַקְּרוֹאִים מַתָּרִים לֶאֱכֹל], וְעַל כָּל פָּנִים אַחַר מִנְחָה בְּזִדְאֵי לְכְאוֹרָה יֵשׁ לְהַקֵּל. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּפִתְחֵי תְּשׁוּבָה בְּשֵׁם תְּשׁוּבוֹת מִשְׁיבַת נֶפֶשׁ (או״ח סי׳ ז) שֶׁהַכְּרִיעַ כֵּן בְּהַדְיָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ: (יז) חַיֵּי אָדָם (שם): **ג** (יח) בֵּית יוֹסֵף סִימָן תכ״ט (ד״ה והכי איתא): (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וּתְשׁוּבוֹת חֶתָם סוֹפֵר חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן קס״ג סָעִיף (ח׳) [ב׳]: **א** (ט) פְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ״א בְּסִימָן תרצ״ב (ד״ה מי שהוא): (ג) רַשׁ״י (ד״ה ולשנותה): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סי׳ תרפח ס״ק

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת מְגִלָּה סִימָן תרפז תרפח

מִמֵּת מִצְוָה שֶׁאֵין לוֹ קוֹבְרִים (ח) (כְּדֵי (ז) צָרְכּוֹ), שֶׁהַפּוֹגֵעַ בּוֹ קוֹבְרוֹ תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ קוֹרֵא. הַגָּהּ: וְכָל זֶה לֹא מַיְרֵי אֶלָּא (ט) בִּדְאִיכָּא שְׁהוּת לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּיהֶן, (י) אֲבָל אִם אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּיהֶן, (יא) אֵין שׁוּם מִצְוָה

א משְׁנָה רֵישׁ מְגִלָּה (ב). ב בְּרַיְיתָא שָׁם ג' (ע"ב). ג טוּר וְכֵן כָּתַב הָרַ"ן (ב: ד"ה כרכין) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת וְהָרַמְבַּ"ן (ב. ד"ה ועכשיו) עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (פ"א ה"א) וְשָׁכֵן דַּעַת הַגְּאוֹנִים.

דְּאוֹרַיְתָא נִדְחֵית מִפְּנֵי מִקְרָא מְגִלָּה (ר"ן (ב: ד"ה ומתר ריב"ל) ובית יוסף (ד"ה ופרץ) בשם תוספות (ג. ד"ה מכאן) ומורנו הרב אליהו מזרחי (בפיסקו לסמ"ג הל' מגילה ד"ה מכאן)). וְהָא דְּמֵת מִצְוָה קוֹדֵם, הַיְנוּ דַּוְקָא (ה) [יב] (יב) בִּדְאֶפְשָׁר לוֹ לְקָרְאָהּ אַחַר כָּךְ (מורנו הרב אליהו מזרחי (שם)):

תרפח דִּין כְּרַכִּים הַמֻּקָּפִים חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. וּבוֹ ח' סְעִיפִים:

א א כְּרַכִּים (א) הַמֻּקָּפִים חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן, ב אֲפִלּוּ אֵינָן מֻקָּפִין עַכְשָׁיו, קוֹרִין בְּט"ו, ג אֲפִלּוּ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב (ה) בְּדְאֶפְשָׁר. וְעַיֵּן בְּשִׁבְוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן מ"ז מַה שֶּׁכָּתַב בְּעִנְיָן זֶה, וְעַיֵּן בִּתְשׁוּבַת מַהֲרַי"ט צָהֲלוֹן סִימָן רפ"ז, וְעַיֵּן בְּשו"ת חַוַּת יָאִיר סִימָן ח' ט' י' י"א פִּלְפּוּל עָצוּם וְאָרוֹךְ בְּעִנְיָן זֶה עַל דְּבַר הָרַב אֶלְיָהוּ מִזְרָחִי (בביאורו לסמ"ג, הל' פורים ד"ה מכטלין) וְהֶבֵית יוֹסֵף (ד"ה וצריך) וְהַשׁ"ז (סק"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בְּיָד אֶפְרַיִם (ד"ה שדבריו, וה"ב"), וְעַיֵּן בְּשַׁאֲלַת יַעְבֵ"ץ חֵלֶק ב' סִימָן ק"כ עַל מַה שֶּׁכָּתַב בְּחִוַּת יָאִיר שָׁם (ס' י') בְּשֵׁם הַגָּאוֹן אַב בֵּית דִּין דְּפְרַנְקְפוּרְט דְּלָמָּה לִי דְּנָשִׁים חַיָּבוֹת בְּמְגִלָּה תֵּיפּוֹק לַהּ מִלָּאו דְּלֹא תַסּוּר וְכָל לֹא תַעֲשֶׂה נָשִׁים חַיָּבוֹת. וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַב הַחִוַּת יָאִיר לְתָרֵץ, וְהוּא כָּתַב דְּלֹא קַשָּׁה מִידִי, דִּבְמָקוֹם שֶׁתִּקְּנוּ בְּפֹרוּשׁ גַּם עַל הַנָּשִׁים, פָּשִׁיטָא דְּאִיכָּא לְמֵימַר לְאו דְּלֹא תָסוּר, אֲבָל כָּאן דְּלֹא תִּקְּנוּ עֲלֵיהֶם כְּלָל, דְּלֹא עָדִיף מִמִּצְוֹת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְתָא דְּכָל שֶׁהִזְמַן גְּרָמָא נָשִׁים פְּטוּרוֹת, וְרוֹצֶה לוֹמַר דְּרַבָּנָן כְּעֵין דְּאוֹרַיְתָא תִּקְּנוּ, וְעַל זֶה קָאָמַר דְּוַדַּאי גַּם עֲלֵיהֶן תִּקְּנוּ לְפִי שֶׁגַּם הֵם הָיוּ בְּאוֹתוֹ נֵס עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תרצ"ה סָעִיף קָטָן (ג') [ט'] מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי עַל דִּבְרֵי פְּרִי חָדָשׁ (שם ס"ד) לְעִנְיַן מִשְׁלוֹחַ מָנוֹת דְּאִשָּׁה, וְעַיֵּן בְּשַׁאֲלַת יַעְבֵ"ץ סִימָן ק"ך חֵלֶק א':

בַּאֵר הֵיטֵב

(ז) צָרְכּוֹ. מַשְׁמַע דְּסְבִירָא לֵיהּ, דְּאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ קוֹבְרִין כֵּיוָן שֶׁאֵינָם כְּדֵי צָרְכּוֹ מִקְּרֵי מֵת מִצְוָה, וְכֵן מַשְׁמַע בְּהַגָּ"ה סוֹף סִימָן תרצ"ו סָעִיף ז' דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּקִבּוּרָתוֹ קוֹדֶם עַיֵּן שָׁם. וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) חוֹלֵק וְכָתַב דְּוַקָא בְּמֵת שֶׁאֵין לוֹ קוֹבְרִין, וְכֵן כָּתַב הַשְּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (ב: אות א) דְּוַקָא כְּשֶׁהוּא בְּשָׁדֶה שֶׁהוּא מוּטָל בְּבִזָּיוֹן, אֲבָל בְּעִיר מְגִלָּה קוֹדֶם, וְכֵן כָּתַב הַפְּ"ח (ס"ד), וְכֵן מַשְׁמַע בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות ג) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (ח"ב ס' שסח) שֶׁכָּתַב קְבוּרַת תַּלְמִיד חָכָם קוֹדֶם לִמְגִלָּה עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, וְנִצְטַעֵר מִדְּאֶמְרִינַן כְּבוֹד הַתּוֹרָה דְּיַחִיד חַמִּיר מִשְּׁמַע דְּלִשְׁאַר כָּל אָדָם מְגִלָּה קוֹדֶם כֵּיוָן שְׁמּוּטָל בָּעִיר וְכֵן עִקָּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: (ה) **בְּדְאֶפְשָׁר.** אֲבָל אִם הוּא סָמוּךְ לְחַשֵּׁכָה יִקְרָא הַמְּגִלָּה, דְּהָא מֵת מִצְוָה אֶפְשָׁר לִקְבְּרוֹ בַּלַּיְלָה, אֲבָל אִם הוּא בְּעִנְיַן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִקְבְּרוֹ אַחַר כָּךְ מִפְּנֵי לִסְטִים, בְּוַדַּאי יַדְחֶה מִקְרָא מְגִלָּה עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וּבֵטַ"ד (סק"ב). מִילָּה וּמִקְרָא מְגִלָּה אִי אִיכָּא שְׁהוּת לִשְׁתֵּיהֶן מִקְרָא מְגִלָּה קוֹדֵם מִשּׁוּם פִּרְסוּם נִיסָא, וְאִי לֵיכָּא שְׁהוּת לִשְׁתֵּיהֶן מִילָּה בִּזְמַנָּהּ דְּהֵרֵי דְּאוֹרַיְתָא קוֹדֶמֶת לְמִקְרָא מְגִלָּה וְאִי לֵיכָּא שְׁהוּת לִשְׁתֵּיהֶן מִילָּה בִּזְמַנָּהּ דְּהֵרֵי דְּאוֹרַיְתָא קוֹדֶמֶת לְמִקְרָא מְגִלָּה דְּהֵרֵי דְּרַבָּנָן, פְּרִי חָדָשׁ. אֲבָל בְּתִרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן (ר"ס) [רס"ז] צְדָדוּ לוֹמַר אִיפְּכָא, דִּכְשֶׁיֵּשׁ שְׁהוּת יַקְדִּים הַמִּילָה וּכְשֶׁאֵין שְׁהוּת יַקְדִּים הַמְּגִלָּה, וְנִרְאֶה לִי הַטַּעַם דְּיָכוֹל לְמוּל בַּתְּשִׁיעִי. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י) עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לַיְלָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת: (ח) **כְּדֵי צָרְכּוֹ.** מִלְּשׁוֹן זֶה מוּכָח, דְּאַף שֶׁהוּא בָּעִיר שֶׁיֵּשׁ לוֹ קוֹבְרִין דְּשׁוּב אֵינוֹ מֻטָּל בְּבִזָּיוֹן, וְהַזְּרִיזוּת לְקָבְרוֹ קֹדֶם הוּא רַק תּוֹסְפוֹת כָּבוֹד לוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי מַתָּר לְהַקְדִּימוֹ קֹדֶם מִקְרָא מְגִלָּה, וְכֵן מַשְׁמַע בַּהַגָּהּ סוֹף סִימָן תרצ"ו דְּקִבּוּרַת מֵתוֹ קוֹדֶם. אֲבָל בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) הֵבִיא בְּשֵׁם כַּמָּה פּוֹסְקִים דְּסְבִירָא לְהוּ דַּוְקָא מֵת מִצְוָה מַמָּשׁ שֶׁמְּצָאוֹ בַּשָּׂדֶה, שֶׁהוּא מֻטָּל בְּבִזָּיוֹן שֶׁאֵין לוֹ קוֹבְרִין כְּלָל, אֲבָל בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲנָשִׁים שֶׁדּוֹאֲגִין בַּעֲבוּרוֹ מִקְרָא מְגִלָּה קֹדֶם [אִם לֹא (יֹם) בְּתַלְמִיד חָכָם שֶׁקִּבּוּרָתוֹ קֹדֶם לְמִקְרָא מְגִלָּה], וְכֵן הִסְכִּים בְּבָאוּר הַגְּרִ"א לַהֲלָכָה. אָכֵן כָּתַב שֶׁאִם הִתְחִילוּ לְהוֹצִיאוֹ אֵין מַפְסִיקִין בְּאֶמְצַע, וְאָז נִדְחֶה מִקְרָא מְגִלָּה לְמַגְרֵי אֲפִלּוּ אִי אֶפְשָׁר לְקָרְאָהּ אַחַר כָּךְ, וּכְעֵין זֶה כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ גַּם כֵּן, עַיֵּן שָׁם: (ט) **בִּדְאִיכָּא שְׁהוּת וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן מִילָּה וּמְגִלָּה, אִם אִיכָּא שְׁהוּת לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּיהֶן מְגִלָּה קֹדֶם מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִסָּא [פְּרִי חָדָשׁ וּפְרִי מִגְדִּים (א"א סק"ה)]. וְהָעוֹלָם נוֹהֲגִין לָמוּל קֹדֶם הַמְּגִלָּה, וּכְדִלְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן תרצ"ג [חַיֵּי אָדָם (כלל קנה ס"ו)]: (י) **אֲבָל אִם אִי אֶפְשָׁר וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיִּתְבַּטֵּל הַמִּצְוָה דְּאוֹרַיְתָא לְגַמְרֵי אִם לֹא יַעֲשֶׂנָּה בְּיוֹם הַהוּא. וּמַה שֶּׁכָּתַב לְקַמִּיהּ דְּאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִקְרָאָהּ אַחַר כָּךְ יִקְרָאֶנָּה קֹדֶם, (יֹנ) הָתָם לֹא יִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי הַמִּצְוָה קְבוּרָה דְּיִהְיֶה אֶפְשָׁר לוֹ לְקָבְרוֹ בַּלַּיְלָה, וְאֵין הָכִי נַמִּי דְּאִם לֹא יִהְיֶה אֶפְשָׁר לוֹ לִקְבְּרוֹ אַחַר כָּךְ (יֹג) כְּגוֹן מִפְּנֵי לִסְטִים וּכְהַאי גַּוְנָא בְּוַדַּאי מֵת מִצְוָה קֹדֶם: (יא) **אֵין שׁוּם מִצְוָה דְּאוֹרַיְתָא נִדְחֵית וְכוּ'.** מִפְּנֵי שֶׁמְּקָרָא מְגִלָּה הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן. וְעַיֵּן בְּטַ"ז (סק"ג) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם רַשַׁ"ל (בביאורו לטור) וּבַ"ח (ס"ג) דְּתָמִיד מִקְרָא מְגִלָּה קֹדֶם מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִסָּא, וְהַגְּרִ"א בְּבֵאוּרוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יֹם) עַיֵּן בְּפְרִי מִגְדִּים (א"א סק"ד) **דְּמַאן דְּתָנֵי וְכָל שֶׁכֵּן אִם הוּא מַתְנֵי לְאַחֲרִים, הוּא בִּכְלָל זֶה:** (יֹנ) אַחֲרוֹנִים: (יֹג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יֹד) ט"ז (שם) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּפְרִי חָדָשׁ וְהַגְּרִ"א: (מו) כֵּן נִרְאֶה לִי פָּשׁוּט. וְנִרְאֶה לִי עוֹד,

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah